

İnsana
ve insan hayatına
dair
mutlak değerlerle çatışan
hiçbir değer dayatmasını
kabul etmeyen,
savaşçı, çatışmacı,
militarist söylemleri hangi
çıkarcı ya da kaygıya dayanılırsa
dayansın reddeden
biz
İnsan Hakları
savunucuları
herkesi
BARIŞ İÇİN EVET
demeye davet ediyoruz.

**BARIŞA EN
ÇOK
BUGÜN
İHTİYACIMIZ
VAR**

İnsan hakları ve özgürlükleri için mücadele veren biz insan hakları savunucuları ne kendi ülkemizde ne de dünyada barış olmadan haklarımız ve özgürlüklerimize tam olarak sahip olamayacağımızın bilincindeyiz.

Ne yazık ki 11 Eylül 2001 sonrasında, uluslararası alanda barışı korumakla sorumlu mekanizmaların bir kenara itildiği, insan hak ve özgürlüklerinin hiçe sayıldığı, dünya barışının en çok tehdit altında olduğu bir döneme hepimiz tanıklık etmekteyiz.

"Kalıcı Özgürlük" için düğmeye basanlar, dünyayı savaş barbarlığı ile karşı karşıya getirdiler. "Sonsuz adalet" adına bu denli adaletsiz yapılanmış bir dünyayı acılar gezegenine çevirdiler. "Hiç bir şey eskisi gibi olmayacak" çığırtağlığı yapıp haklarımızı yok sayıyorlar. Küresel düzeyde güvenlik adına hak ve özgürlüklerimizden vazgeçmemizi istiyorlar.

Biz insan hakları savunucuları dünyanın dört bir yanındaki savaş karşıtlarıyla birlikte diyoruz ki: Bugün dünyada zayıf olanların hukuk ve demokrasiye ihtiyacı var. Kazanılmış haklarımızı onlar için savaşmış olanlara borçluyuz. Bir çok yürekli kadın ve erkek yaşamlarını özgürlüklerimizin kazanılması için bu yola adanmışlar. Haklarımızın alınır satılır meta haline getirilmesine izin vermeyeceğiz.

Bugün savaş ve işgal var. Savaşın yıkıntılarını onarmak için yarın barış lazım dünyaya. Bugünden savaşı durdurmak ve daha fazla yıkımın önüne geçmek olanaklıdır. Bu gezengende insan haklarının ve barışın hayat bulması için mücadele edeceğiz. Tıpkı dün ve bugün olduğu gibi.

İnsanlık adına herkesi savaş ve şiddetin karşısında durmaya, barışa sahip çıkmaya çağırıyoruz.

İLLA Kİ SONSUZ BARIŞ!

İnsanlık tarihiyle yaşıt olan "Barış" gereksinimi bugün insan hakları savunucuları olarak bizlerin ülkemizde ve tüm dünyada halen en fazla özlemini çektiği bir olgu...Barış, yüzyıllar boyunca yaşamın her alanında en fazla kullanılan sözcük olma gerçekliğini bugün de halen korumakta. Yaşama bakış açımızın temelini insan ve insani tüm değerler oluşturduğu için bugün de toplumsal barışın muhataplarına birinci çağrımız BARIŞ HEMEN ŞİMDİ dir...

Barış, birbirimizden farklılığımızın yok sayılarak değil, zenginlik addedilerek yaşam bulmasıdır. Farklı etnik, dinsel ve dilse grupların, ulusların, cinsiyetlerin, kültürlerin, insan hak ve özgürlüklerinin temel alınarak ortaklaşa yaşamalarının bir başka adıdır. Dünya üzerinde kullanılan tüm dillerde sayısız cadde, sokak, park, yerleşim yerleri ve hatta insana ad olarak verilen "Barış" ismi, belki de Barış' ı yok sayanlara inadına bir hatırlatmadır.

Türkiye' de BARIŞ gereksinimi, dünyadaki birçok ülkede olduğundan daha acil bir hal almıştır. "Barış" sözcüğüne biçilen misyon oldukça ağırdır. Ülkemizde ısrarla Barış' ı ve sorunlarımızın barışçıl ve demokratik yöntemlerle çözülmesini talep edenlere yanıt olarak barış' ı savunmayı bölücülük, vatan hainliği olarak tanımlayanların içinde bulunduğu durum oldukça vahimdir. Ve ne acıdır ki, Barış' ı dillendirmeye karşılık açılan davalar, ülkemizde halen düşünceyi özgürce ifade etme hakkının yargıyla baskılanarak ihlal edilmesinin en uç ve utanç verici örneğidir. Türkiye' de Barış' ın yaşam bulmasını talep etmek, gözaltılar, tutuklamalar, işkenceler ve sayısız ihlalle yanıtlanmaktadır. Maalesef ülkemizde Barış sözcüğünü telaffuz etmek, karşıtı olan ve insanlığa yıkım, gözyaşı ve kayıplardan başka hiçbir şey getirmeyen savaş sözcüğünden ve onun çığırtağını yapmaktan daha tehlikeli görülmektedir.

Biz insan hakları savunucuları, insan hak ve özgürlüklerine saygı duyulan bir ortama kavuşmaktan vazgeçmiş değiliz. Yüzyıllar boyu süren ve medeniyetler tarihi itibarıyla bin yıllardır süren umudumuz ve kendisini yenileyen çabamız halen devam etmekte.

Ülkemizde on binlerce faili gizlenen cinayetin, gözaltında kayıpların, 3,800' ü aşkın yakılıp boşaltılan köylerin, gözaltında tecavüzlerin, tarifsiz acıların ifadesi olan ve "15 yıl boyunca yaşanan savaşın yarattığı kayıpları tekrar yaşamayalım" ve "acılarımızı ortaklaştıralım" isteminin ifadesi olan Barış talebine 59. Hükümetin de kendisinden öncekilerden hiç farklı davranmayarak Türkiye toplumunu kandırma ve değer yargıları ile alay etme yasasıyla yanıt vermesi ne ile açıklanabilir? Kürt, Türk yurttaşlarımız, demokratik kamuoyunun hep bir ağızdan "Biz kardeşiz, pişman değiliz. Sadece BARIŞMAK istiyoruz. Eşit koşullarda kardeşçe birlikte yaşamak istiyoruz" demelerine karşılık Türkiye'deki askeri ve sivil yönetim bürokrasisi, her zamanki gibi yurttaşlarının temel taleplerini yok saymakta.

Biz insan hakları savunucuları, tüm inşa etmelerin yıkmaktan daha zor olduğunun bilincindeyiz. Bunun gibi Barış' ın da Savaştan ve hata savaşmaktan daha zor olduğunun bilincindeyiz. Barış' ın maliyetinin olmadığı gibi, insanlığa sunacağı sonsuz katkılarının olduğu da tartışmasıdır. Gerek dünyada ve gerekse bölgesel ve ülkesel gelişim ve büyük kalkınma hamleleri savaşların hemen akabindeki barıştan sonra olmuştur.

Kesin olan birşey var ki, barış' ı ve barış talebini ve yanlılarını görmezden gelen iktidar, büyük ve güçlü adam rolündedir. Hakir ve güçsüz gördüğü barış talebini her an ezebilecek kudrette olduğuna inanır. Barış gerçeklerden kaçanların, uydurma yasalarla toplumu uyutacağını sananların, "Bizim çıkarlarımız Anadolu' ya hapsedilemez" mantığıyla Kuzey Irak' a gencecik insanlarımızı gönderip cenazelerinin evlerine geri gönderilmesinde hiçbir sakınca görmeyenlerin, ülkemize çok şey kaybettiren ve tarihimize kara bir dönem olarak geçen döneme geri dönerek yeniden bir Kürt-Türk çatışmasını başlatarak bunun üzerinden beslenmeye çalışanların işi değildir.

konusunda yanılığ içerisinde olanlara söyleyeceklerimiz şunlardır: Kim olursa olsun Barış' ı isteyenler esas erdeme sahip olanlardır. Saygın olmayı hak edenlerdir. Gerçekte Barış, saygınlık arası karşılıklı yükümlülükler ve taahhütlerden oluşur.

İnsan Hakları Derneği, gelecekte bu coğrafyada barışın gerçekleşeceğine, tüm farklılıklarımızın birarada dostça yaşayacağına olan inancını korumaktadır.

**İSTİYORUZ. TÜRKİYE
TOPLUMU BARIŞI İNŞA
EDECEKTİR!
BARIŞ HEMEN ŞİMDİ!**

KADINLAR SAVAŞA KARŞIDIR!

Kuşkusuz, savaşa karşı çıkışta, en haklı nedenleri olanlar kadınlar!

Çünkü kadınlar, istisnasız tüm savaşların en büyük mağdurları. Ancak dünyada hakim olan erkek egemen anlayış, kadınların savaşlarda yaşadıkları mağduriyetleri hep hafife almıştır. Uluslararası hukukta da, bu anlayışın izlerini bulmak mümkündür.

Kadınlar tüm savaşlarda, cinsel saldırılara, işkence ve tecavüzlere maruz kalmışlardır.

Dünyadan örnekler vermek gerekirse, II. Dünya Savaşı sırasında Güneydoğu Asya'da 200 bin kadın cinsel şiddete maruz kalmış, tecavüze uğramış ve fuhuşa zorlanmıştır. Yine Hitler faşizmi döneminde binlerce tecavüz olayı yaşanmıştır. 1937 yılında Çin'in Nanking şehri Japon ordusu tarafından işgal edildiğinde bir ay içinde 20 bin kadın tecavüze uğramıştır. 1971 yılında Bangladeş, Pakistan'dan ayrılarak bağımsızlığını ilan ettikten sonra yaklaşık 200 bin Bengalli kadın Pakistan askerleri tarafından tecavüze uğramıştır. Yine Kuveyt işgali sırasında yaklaşık 5 bin Kuveytli kadın Saddam rejiminin askerleri tarafından tecavüze uğramıştır. 1994 yılında, Ruanda'da meydana gelen soykırım sırasında 250-500 bin arasında kadın tecavüze maruz kalmıştır. Bosna'da ise, on binlerce kadının tecavüze maruz kaldığı bilinmektedir.

Tecavüz bir savaş suçudur. Savaş suçlarını yargılayan ve II. Dünya Savaşı'ndan sonra Tokyo ve Nürnberg'te kurulan savaş suçları mahkemelerinde bir çok savaş suçu yargılanmış, ancak cinsel şiddete maruz kalmış yüz binlerce kadının durumu göz ardı edilmiştir. Ancak Ruanda ve Bosna'da yaşanan çatışmalardan sonra Birleşmiş Milletler tarafından oluşturulan uluslar arası savaş suçları türübinde kadınlara yönelik çeşitli cinsel işkence yöntemleri ve tecavüz ilk kez ve ayrıca;

- Cenevre Sözleşmesi ve ona ek protokollerin ağır bir ihlali, yani ağır bir savaş suçu,
- İnsanlığa karşı işlenen bir suç olarak yargılanmaktadır.

Kadın cinselliğine yönelik her tür zorlama, örneğin; tecavüz, fuhuşa teşvik, başkalarının önünde çirilçiplak soyma, tek bir kere de olsa bir kadına uygulandığı takdirde bu fiil Cenevre Sözleşmesinin ağır bir ihlali,

yani bir savaş suçudur. Ayrıca söz konusu yöntemlerin yaygın ve sistematik olarak uygulanması bu fiilin insanlığa karşı işlenmiş bir suç kapsamında ele alınmasını gerektirmektedir. Yine söz konusu mahkemeye göre, suç olan fiilin üstten alınan bir emirle değil, silah taşıyan, yani taraf olan herhangi birinin kendi inisiyatifi ile gerçekleştirilmiş olması halinde dahi eylemin savaş suçu kapsamında değerlendirilmesi için yeterli sayılmalıdır.

1998 yılının Temmuz ayında Roma'da 120 ülkenin katılımı ile Uluslar arası daimi bir suç mahkemesi kuruldu. Kuruluş bildirisinde işkence, tecavüz, cinsel kölelik, fuhuşa zorlama gibi kadına yönelik cinsel şiddet içeren fiil ağırlaştırılmış suç olarak kabul edildi. Ancak ne yazık ki, her türlü uluslar arası ilişkide olduğu gibi, devletlerin karşılıklı çıkar ilişkileri yine belirleyici oldu ve bu mahkemelerde bir savaş suçlusunun yargılanabilmesi için, vatandaşı olduğu ülkenin mahkemenin yargı yetkisini tanıyan onayı gerekli görüldü. Örneğin, ABD Uluslar arası Ceza Mahkemesi'nin statüsünü ve mahkemenin yargı yetkisini onaylamamakta, kendi askerlerinin işlediği suçlardan başışık tutulmaları için ikili antlaşmalar yapmaktadır.

1951 Tarihli Sığınanların Statüsüne ilişkin Cenevre Sözleşmesine göre, kadına yönelik cinsel, şiddet, tek başına bir iltica nedenidir.

Unutulmamalı: militarizm erkek egemenliğinin üst aşamasıdır.

**Kadınlar kendi hakları için,
"militarizme, savaşa ve şiddete hayır!" diyor.**

BARIŞ

Çocuğun gördüğü düştür barış.
ananın gördüğü düştür barış
ağaçlar altında sevdalıların sevda sözleridir
barış.

Gözlerinin içinde uçsuz bucaksız bir gülümseme
elinde yemiş dolu bir zembil
ve alnında ter tomurcukları
- pencerede suyu soğutan testideki damlalar gibi -
akşamaüstü eve dönen babadır
barış.

Dünyanın yüzünde yara izleri kapanırken
ağaçlar diktiğimizde havan mermilerinin kazdığı
çukurlara
yangının kavurduğu yüreklerde ilk tomurcuklarını
açarken umut

ve ölümler kanlarının boşa gitmediğini bilerek
yana dönüp içermeksizin uyuyabildiklerindedir
barış.

Barış yemek kokusudur tüten akşamleyin
alta arabanın durmasının korkutmadığı
kapı çalınmasının dost demek olduğu
ve pencereyi saat başı açmanın,
renklerinin uzaktaki çanlarıyla
gözlerimizin bayram etmesini sağlayan
gökyüzü demek olduğu zamandır
barış.

Barış bir bardak sıcak süt ve bir kitaptır uyanan
çocuk önünde.
başaklar birbirlerine eğilip "işte ışık, ışık, ışık!"
dedikleri
ve ufuk çemberi ışıkla dolup taşıdığı zamandır
barış.

Hapisaneler onarılıp kitaplıklar yapıldığı zaman
eşikten eşiğe bir türkü yükseldiği zaman geceleyin
cumartesi akşamları mahalle berberinden çıkan yeni
traş olmuş bir işçi gibi
baharda ay buluttan çıktığı zamandır
barış.

Geçmiş gün
yitirilmiş bir gün olmadığı
sevinç yapraklarını akşamın içine salan bir kök
ve kazanılmış bir gün, hak edilen bir uyku olduğu
zaman
acıyı kovmak için zamanın dört bucağından
güneşin hemen ayakkabılarını bağladığını duyduğum
zamandır
barış.

Yannis Ritsos,
(Çeviren Özdemir İnce)

İNSAN HAKLARI BÜLTENİ

İHD Adına Sahibi : Hüsnü Öndül (Genel Başkan),
Sorumlu Yazışleri Müdürü : Feray Salman
Genel Yayın Yönetmeni: Emirali Türkmen

İnsan Hakları Derneği: Tunalı Hilmi Caddesi No:104/4 Kavaklıdere/Ankara

Tel: 466 49 13 -14 Web : www. ihd.org.tr

10.000 ADET BASILMIŞTIR